

Комисия за енергийно и водно регулиране (България)
Регулаторен орган за енергия (Гърция)

Съвместно решение на енергийните
регулатори за одобрение на изменението на
Мрежовия кодекс на газопровода IGB

септември 2022 г.

Като се има предвид, че:

1. „Ай Си Джи Би“ АД е подало в Комисията за енергийно и водно регулиране на България (КЕВР) и Регулаторния орган за енергия на Гърция (РАЕ) на 17.07.2017 г. *„Заявление съгласно чл. 36 от Директива 2009/73/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 година относно общите правила за вътрешния пазар на природен газ и за отмяна на Директива 2003/55/ЕО (Директива 2009/73/ЕО) за междусистемната връзка Гърция – България“*. Впоследствие, в националните регулаторни органи (НРО) са подадени два допълнителни документа: *„Обединяване на оценката на критериите за предоставяне на освобождаване след провеждане на Пазарния тест (чл. 36.6)“* през м. октомври 2017 г., след искане от НРО за допълнителна информация, и *„Второ обединяване на оценката на критериите за предоставяне на освобождаване след провеждане на Пазарния тест (чл. 36.6)“* през м. април 2018 г.
2. На 29 май 2018 г., КЕВР и РАЕ (по-нататък, **„Органите“**) взимат решение относно освобождаването на IGB от достъп на трети страни, регулирани цени и отделяне на собствеността за срок от 25 години, като приемат общия документ *„Съвместно становище на енергийните регулатори по Заявление за освобождаване от „Ай Си Джи Би“ АД“*, с техни решения съответно № Р-ВО-1 от 29.05.2018 г. и 483/2018. Двете решения са нотифицирани пред Европейската комисия.
3. На 25 юли 2018 г., Комисията приема решение [C(2018) 5058 (окончателно)] относно освобождаването (по-нататък *„Решението на Комисията“*).
4. На 8 август 2018 г., Органите взимат окончателно решение относно освобождаването, като приемат *„Окончателно съвместно решение на енергийните регулатори относно Заявление за освобождаване от „Ай Си Джи Би“ АД“* (по-нататък, **„Окончателно съвместно решение“**), документ, изготвен съвместно от Органите, който изменя Съвместното становище, така че да отрази Решението на Комисията (Решения № Р-ВО-2 от 08.08.2018 г. на КЕВР и 768/2018 на РАЕ).
5. Окончателното съвместно решение е изменяно три пъти:
 - i. Решение № Р-ВО-1 от 20.03.2020 г. на КЕВР и Решение № 568 от 12.03.2020 г. на РАЕ, с което се удължава Датата на търговска експлоатация (ДТЕ) от 1 юли 2020 г. до 31 декември 2020 г. (целева ДТЕ) и не по-късно от 1 юли 2021 г.
 - ii. Решение № Р-ВО-1 от 20.05.2021 г. на КЕВР и Решение № 424 от 13.05.2021 г. на РАЕ, с което се удължава ДТЕ до 1 юли 2022 г.
 - iii. Решение № Р-ВО-3 от 30.09.2022 г. на КЕВР и Решение № 742 от 29.09.2022 г. на РАЕ, с което се удължава ДТЕ до 1 октомври 2022 г.
6. С Окончателното съвместно решение, освобождаване от разпоредбите на членове: (i) 9 (отделяне на собствеността), (ii) 32 (достъп на трети страни) за тази част от минималния капацитет, която е резервирана чрез Пазарния тест и за която са подписани споразумения за предварително разпределение на капацитет, и (iii) 41.6, 41.8, 41.10 (регулирани цени) от Директива 2009/73/ЕО, е предоставено на „Ай Си Джи Би“ АД за срок от 25 години, считано от Датата на търговска експлоатация (ДТЕ), при условията посочени в Част 4 от Окончателното съвместно решение.

7. Съгласно член 4.4, точка 1 от Окончателното съвместно решение, „Ай Си Джи Би“ АД се задължава, не по-късно от 12 месеца преди Датата на търговска експлоатация, да представи за одобрение на Органите Мрежов кодекс на IGB, който отговаря на всички разпоредби на РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 715/2009 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 13 юли 2009 година относно условията за достъп до газопреносни мрежи за природен газ и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1775/2005 (Регламент (ЕО) № 715/2009) и Европейските Мрежови Кодекси съгласно неговия член 8, параграф 6, които не са в противоречие с Окончателното съвместно решение и които включват най-малко следното:

- Подробни процедури за нормална експлоатация, включително определяне на капацитет на входния и изходния пункт на IGB за прав и обратен поток;
- Всички необходими процедури за вторична търговия, които ще бъдат достъпни за всички спедитори;
- Процедури за управление на претоварването и споразумения „използвай го или го губиш“;
- Процедури за публикуване на данни относно функционалността и наличността на капацитет за всички ползватели на газопровода.

Също съгласно член 4.3, точка 1 от Окончателното съвместно решение, „Ай Си Джи Би“ АД се задължава, не по-късно от 3 месеца от приемане на решението, да представи за одобрение на Органите окончателната методология (Тарифен кодекс за IGB) за прилагане на Тарифата за IGB.

8. На 05.11.2018 г. „Ай Си Джи Би“ АД е представило на Органите за одобрение предложение за Тарифен кодекс за IGB (писмо с изх. № XI-01/05.11.2018 г. на „Ай Си Джи Би“ АД).

9. На 19.02.2019 г. „Ай Си Джи Би“ АД представя на Органите за одобрение проект на Мрежов кодекс на IGB, с писмо, озаглавено „Представяне на Мрежов кодекс на IGB, съгласно Окончателното съвместно решение относно заявлението за освобождаване на „Ай Си Джи Би“ АД, издадено на 8 август 2018 г.“ (изх. № II-09/19.02.2019 г.), като окончателният проект е представен на 03.10.2019 г.

10. С Решение № К-1 от 08.10.2019 г. на КЕВР и 918 от 09.10.2019 г. на РАЕ, Органите одобряват Мрежовия кодекс на IGB (МК). МК съдържа Тарифния кодекс за IGB и Споразумението за пренос на газ като приложения. В общото си решение Органите призовават „Ай Си Джи Би“ АД да *„преглед и опростяване на процедурата за резервиране на капацитет, чрез избягване на ненужна документация и приемане на рамков договор, в който могат да бъдат включени отделни резервации на капацитет“*.

11. С писмо изх. № VI-01 от 01.06.2022 г. (вх. № Е-15-59-1002 от 03.06.2022 г. на КЕВР и I-329244 от 03.06.2022 г. на РАЕ) и след това VIII-27/24.08.2022 г. (вх. № Е-15-59-1005 от 25.08.2022 г. на КЕВР и I-334443/25.08.2022 г. на РАЕ) представя за одобрение МК, заедно с приложенията към него. По-конкретно са представени следните документи:

- а. Мрежов кодекс на IGB
- б. Тарифен кодекс за IGB
- в. Споразумение за пренос на газ за освободени ползватели
- г. Изменение на Споразумението за пренос на газ за освободени ползватели

- e. Споразумение за пренос на газ за неосвободени ползватели
- f. Споразумение за виртуална търговска точка

12. МК е подложен на обществено обсъждане от двата регулаторни органа от 12 септември 2022 г. до 28 септември 2022 г. Бяха получени становища от пет дружества (DEPA, PPC, „Булгартрансгаз“ ЕАД, „Газов хъб Балкан“ ЕАД, GASTRADE и „Булгаргаз“ ЕАД, които бяха внимателно разгледани от Органите и изпратени до „Ай Си Джи Би“ АД за отговор. Няколко от тези коментари бяха приети и съответните промени бяха включени в окончателното предложение, представено от „Ай Си Джи Би“ АД (изх. № IX-103 от 27.09.2022 г.).

13. Основните въведени промени са следните:

- Опростена е процедурата за резервиране на капацитет.
- Според първоначалната версия на МК, Мрежов ползвател е лицето, което е подписало СПГ с „Ай Си Джи Би“ АД. С това изменение, определението е разширено на всяка Регистрирана страна, за целите на подписване на СПГ или достъп до Виртуалната търговска точка (ВТТ). Следователно достъпът до ВТТ вече е свободен и за „търговци на хартия“, т.е. тези, които не са резервирали капацитет в IGB. За да се регулира достъпът на Регистрирана страна до ВТТ, е въведено ново споразумение за ВТТ под формата на Приложение Г към МК. Освен това е въведен минимален кредитен лимит за ВТТ, който представлява минималната сума на кредитната поддръжка на мрежов ползвател, приложима за целта на търговските обеми на газ на мрежовия ползвател (покупко-продажба) на ВТТ (както е описано в член 29.3.6 от МК).
- Не се предлагат продукти за капацитет в рамките на деня. Органите признават, че поне през първите години от експлоатацията входният капацитет може да бъде разпределен само в точката на междусистемно свързване с Трансадриатически газопровод (ТАП), която също временно се освобождава от задължението за предлагане на продукти за капацитет в рамките на деня.
- Разпоредби за разрешаване на свързване на разпределителните и/или други системи като изходни точки със съоръженията на „Ай Си Джи Би“ АД. За тази цел са изменени няколко разпоредби в МК. Освен това са включени разпоредби относно превишаване на капацитета, в случай че общите разпределени количества на мрежовия ползвател в тези точки надхвърлят общия му резервиран капацитет или общия резервиран капацитет за даден газов ден.
- Разработени са разпоредбите относно прекратяването на Споразумението за пренос на газ (СПП).
- Гаранционната схема за неосвободените ползватели е разработена така че да вземе предвид различното и постоянно резервиране на капацитет, което може да възникне, достъпа до ВТТ, както и превишаването на капацитета.
- Образецът на СПГ, включен под формата на Приложение В в оригиналния МК, съдържа временни клаузи за освободени и неосвободени ползватели. В представеното предложение са предоставени различни СПГ за всяка категория. Според внимателната оценка на Органите, СПГ не се различават по принцип и не въвеждат никаква дискриминация между освободените и неосвободените ползватели, а са коригирани според конкретните нужди. Индикативно, освободените ползватели а) основават своите СПГ на капацитета, резервиран чрез подписаните СПРК (Споразумения за предварително резервиране на капацитет), б) са резервирали само годишен капацитет, в) не

налагат такси за превишаване, тъй като освободеният капацитет се отнася само за изходната точка на Стара Загора, докато неосвободените ползватели резервират капацитет с различна продължителност чрез платформите за търговия. Освен това е добавено допълнително СПГ за освободени ползватели, за да се приведат в съответствие измененията в терминологията и определенията на изменения МК, тъй като няколко неосвободени ползватели вече са подписали СПГ.

14. Органите заключават, че горепосочените изменения подобряват регулаторната рамка на газопровода IGB и че Мрежовият кодекс на IGB и Тарифният кодекс за IGB са:

- а. в съответствие с Окончателното съвместно решение, по-конкретно с реда и условията, посочени в раздели 4.2, 4.3 и 4.4 от него.
- б. в съответствие с Регламент (ЕО) 715/2009, като прилагат предвидените принципи за разпределяне на капацитет и управление на претоварването. По-конкретно, въведени са процедури за отказ, дългосрочни процедури за ден напред „използвай го или го губиш“ (LT-UIOLI) и твърди процедури за ден напред „използвай го или го губиш“ (FDA-UIOLI), както и правила за вторична търговия.
- в. в съответствие с Регламент (ЕС) 2017/459 на Комисията от 16 март 2017 година за установяване на Мрежов кодекс относно механизмите за разпределяне на капацитет в газопреносни системи и за отмяна на Регламент (ЕС) № 984/2013 за неосвободения капацитет. Тоест, в Точките на междусистемно свързване със системите, управлявани от DESFA, ТАП и „Булгартрансгаз“ ЕАД, неосвободената част от капацитета ще бъде продадена на търг съгласно календара на ENTSOG с предвидените тръжни алгоритми, с предлагане на всички продукти и запазване на 10% от капацитета за краткосрочни продукти.
- г. В съответствие с Регламент (ЕС) № 312/2014 на Комисията от 26 март 2014 година за установяване на Мрежов кодекс за балансиране на газопреносните мрежи е предвидена ВТТ, до която имат достъп всички ползватели. Въведени са правила за балансиране и информация, както и споразумения за неутралност.
- е. В съответствие с Регламент (ЕС) № 2015/703 на Комисията от 30 април 2015 година за установяване на мрежов кодекс относно правила за оперативната съвместимост и обмена на данни са включени необходимите разпоредби за планиране на поддръжката, сътрудничество и координация със съседните оператори на преносни системи.

15. Освен това Органите смятат, че Мрежовият и Тарифният кодекс на IGB не въвеждат дискриминация между ползвателите и предвиждат предоставянето на услуги на основата на равно третиране, без да се засяга освобождаването, както е решено в Окончателното съвместно решение.

Въз основа на гореизложеното, Органите съвместно

1. Одобряват, до степента на качеството си, „Мрежовия кодекс на IGB“, включително „Тарифния кодекс за IGB“, „Споразумението за пренос на газ“ и „Споразумение за виртуална търговска точка ”

като приложения, предложени от „Ай Си Джи Би“ АД и приложени към настоящото решение като ПРИЛОЖЕНИЕ.

2. Органите силно насърчават „Ай Си Джи Би“ АД да:

- i. извърши преглед на процедурите за управление на претоварването след една година работа, когато ще бъдат налични достатъчно оперативни данни за тяхната оценка.
- ii. извърши преглед на процедурата за предлагане на продукти за капацитет в рамките на деня, когато започнат да се предлагат.
- iii. преглед на процедурите за балансиране.